

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/125/2022
Identifikačné číslo spisu:	1213222672
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1213222672.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: František Radzo, súdny exekútor, Radlinského 1728/46, Dolný Kubín, zastúpený advokátom: Mgr. Roman Kobella, Radlinského 1730, Dolný Kubín, proti žalovanej: Všeobecná úverová banka, a.s., Mlynské nivy 1, Bratislava, o zaplatenie 39 882,70 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 12C/206/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co/285/2015-341 zo dňa 13. júna 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. značka 8Co/285/2015 z 13. júna 2017 zrušuje a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa poddĺžnickou žalobou zo dňa 31. júla 2013 podanou s odkazom na ustanovenie § 103 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) (ďalej len „Exekučný poriadok“) na Okresnom súde Bratislava II (v čase prebiehajúceho exekučného konania na Okresnom súde Martin sp. zn. 18Er/3310/2012) domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu sumu 39 882,70 € predstavujúcu nárok na trovy exekúcie vo výške 33 193,92 €, daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) z trov exekúcie vo výške 6 638,78 €, hotové výdavky vo výške 41,67 € a DPH z hotových výdavkov vo výške 8,33 € tvrdiac, že žalovaná po doručení exekučného príkazu nevykonala blokáciu peňažných prostriedkov na všetkých účtoch povinnej AHP HYDRAULIKA, a.s., so sídlom v Turčianskych Tepliciach, IČO: 31 563 104, v dôsledku čoho povinná realizovala, aj po doručení exekučného príkazu banke z týchto účtov platby v celkovej sume 1 400 000 €, ktorých realizácia znemožnila uspokojenie pohľadávky oprávnenej DKA, s.r.o., so sídlom v Bratislave, IČO: 43 882 226, v rámci exekúcie vedenej žalobcom pod sp.zn. EX 2366/2012, ako aj trov exekúcie. V priebehu prvoinštančného konania žalobca navrhol, aby súd pripustil zmenu žaloby tak, že oproti pôvodne uplatňovanému nároku na zaplatenie sumy 39 882,70 € žiadal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu aj úrok z omeškania vo výške 5,50 % ročne zo sumy 39 882,70 € od 6. novembra 2013 až do zaplatenia, (ktorú zmenu petitu okresný súd uznesením zo dňa 4. februára 2014 pripustil); zároveň zmenil právnu kvalifikáciu uplatňovaného nároku uvedenú v žalobe tak, že na základe skutkového stavu opísaného v žalobe sa domáhal zaplatenia žalovanej istiny spolu s úrokom z omeškania titulom zodpovednosti za škodu vo forme ušlého zisku podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Po

čiasťočno zastavení konania v dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby a následnej ďalšej zmene žalobného petitu, ktorú súd prvej inštancie uznesením vyhláseným na pojednávaní konanom dňa 25. novembra 2014 pripustil, zostala predmetom sporu suma 20 315,49 € spolu s (v uznesení o pripustení zmeny žaloby špecifikovaným) úrokom z omeškania.

2. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 12C/206/2013-328 zo dňa 15. januára 2015, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 20 315,49 € spolu s 5,50 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 39 882,70 € od 6. novembra 2013 do 24. apríla 2014, zo sumy 21 222,76 € od 25. apríla 2014 do 2. septembra 2014 a zo sumy 20 315,49 € od 3. septembra 2014 do zaplattenia, ako aj trovy konania vo výške 2 392,50 € a trovy právneho zastúpenia vo výške 4 614,25 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobcom vyčíslená majetková ujma vo forme ušlého zisku mu vznikla v dôsledku protiprávneho postupu žalovanej, ktorá potom, čo jej bol doručený Exekučný príkaz EX 2366/2012 vydaný dňa 1. júla 2013 žalobcom, opomenula zablokovat' účty povinnej AHP HYDRAULIKA, a.s., so sídlom v Turčianskych Tepliciach. Uvedeným porušením zákonom vyžadovaného postupu (blokácie účtov povinnej) zo strany žalovanej nastala škodová udalosť, ktorej podstata spočíva v tom, že z účtov povinnej vedených u žalovanej boli realizované platby v celkovej sume 1 400 000 € (prevyšujúcej vymáhanú pohľadávku oprávnenej vo výške 470 134,20 € s prísl.), ktorá suma tak nebola použitá na uspokojenie pohľadávky oprávnenej DKA, s.r.o. so sídlom v Bratislave v rámci predmetnej exekúcie, ako aj trov exekúcie. Okresný súd v odôvodnení rozsudku ďalej uviedol, že tým, že žalovaná nerealizovala exekučný príkaz žalobcu, spôsobila mu škodu vo forme ušlého zisku v rozsahu neuhradených trov exekúcie, za ktorú zodpovedá podľa § 420 Občianskeho zákonníka, preto žalobe v časti, ktorá zostala predmetom sporu po čiastočnom zastavení konania a v zmysle naposledy pripustenej zmeny petitu, tak ako je vyššie uvedené, vyhovel. Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podala žalovaná odvolanie.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 8Co/285/2015 zo dňa 13. júna 2017, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanej priznal v celom rozsahu náhradu trov (prvoinštančného a odvolacieho) konania. V odôvodnení rozsudku uviedol, že preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu z hľadiska dôvodov uvedených v odvolaní a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné, pretože súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení veci. V uvedenej súvislosti odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, výsledky vykonaného dokazovania správne vyhodnotil, pričom dospel k správnym skutkovým záverom, avšak nárok žalobcu na náhradu ušlého zisku titulom neuhradených trov exekúcie nesprávne posúdil. Zdôraznil, že v rámci exekúcie vedenej s cieľom nútene uspokojiť vymáhanú pohľadávku oprávneného, vedie exekútor exekúciu aj za účelom vymoženía svojho vlastného nároku zodpovedajúceho trovám exekúcie. Z ustanovenia § 200 Exekučného poriadku vyplýva, že v prípade zastavenia exekúcie rozhodne exekučný súd aj o trovách exekúcie, preto je potrebné vychádzať zo záveru, že súdnemu exekútorovi vzniká nárok na odmenu a ostatné trovy exekúcie iba v rozsahu, v akom mu boli tieto priznané v rozhodnutí o zastavení exekúcie. V danej veci bola žalobcom vedená exekúcia zastavená uznesením Okresného súdu Martin č.k. 18Er 3310/2012-271 zo dňa 14. novembra 2014, ktorým exekučný súd žalobcovi trovy exekúcie nepriznal, pretože ich priznať nežiadal, preto je vylúčené, aby mu vznikol nárok na náhradu škody vo forme ušlého zisku, spôsobeného nevyplatením trov exekúcie. Odvolací súd poukazujúc na rozhodovaciu prax najvyššieho a ústavného súdu v uvedenej súvislosti zdôraznil, že ak sa strana sporu vzdá nároku na náhradu trov konania, tento nárok zaniká a súd jej už náhradu trov konania priznať nemôže. Uvedené je potrebné aplikovať aj na nárok súdneho exekútora na trovy exekúcie, čo znamená, že ak sa súdny exekútor nároku na trovy exekúcie vzdá, nárok na ne mu zaniká a už mu nemôžu byť priznané. S poukazom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 388 zákona č. 160/2015 Z.z., Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“) zmenil tak, že žalobu zamietol.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ „resp. písm. b/ C.s.p.“. Uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, pretože „odvolací súd

principiálne nepochopil právny inštitút ušlého zisku v skutkovom a časovom kontexte žalobcom uplatneného nároku“. Odvolací súd sa podľa jeho názoru odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení právnej otázky týkajúcej sa vzniku nároku súdneho exekútora na náhradu škody vo forme ušlého zisku z dôvodu porušenia povinnosti banky vykonať blokáciu bankového účtu povinnej, resp. v praxi dovolacieho súdu doposiaľ táto otázka nebola riešená. Zdôraznil, že ak by odvolací súd správne aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o náhrade škody a príslušné ustanovenia Exekučného poriadku upravujúce vznik nároku súdneho exekútora na odmenu za výkon exekučnej činnosti, nemohol by dospieť k záveru, že nárok žalobcu na náhradu škody vo forme ušlého zisku je závislý od rozhodnutia exekučného súdu o náhrade trov konania v rámci rozhodovania o zastavení exekúcie na návrh oprávneného. Uznesenie Okresného súdu Martin č.k. 18Er/3310/2012-271 zo dňa 14. novembra 2014, ktorým okresný súd ním vedenú exekúciu pod sp.zn. EX 2336/2012 zastavil a nepriznal mu náhradu trov exekúcie, nemá preto podľa dovolateľa právnu relevanciu vo vzťahu k uplatnenému nároku na ušlý zisk. Je nesporné, že žalovaná si nesplnila svoju zákonnú povinnosť vykonať blokáciu bankových účtov povinnej AHP HYDRAULIKA, a.s., v dôsledku čoho zmarila exekučné vymoženie pohľadávok oprávnenej DKA, s.r.o., a zároveň zapríčinila stratu konkrétnej, reálnej a preukázateľnej príležitosti zhodnotenia majetku žalobcu spočívajúceho v dosiahnutí príjmu uhradením trov exekúcie. V príčinnej súvislosti s touto škodovou udalosťou mu vznikla škoda vo forme ušlého zisku, pričom sa stal aktívne legitimovaným na podanie žaloby o náhradu škody. Na túto jeho hmotnoprávnu legitimáciu nemôže mať žiadny vplyv následné rozhodnutie exekučného súdu o zastavení exekúcie a o nepriznaní trov mu exekúcie ako súdnemu exekútorovi. Na základe uvedených skutočností navrhol, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 8Co/285/2015 zo dňa 13. júna 2017 zmenil tak, že uloží žalovanej povinnosť zaplatiť mu sumu 20 315,49 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,50 % ročne špecifikovaným v petite dovolania a nahradiť mu trovy konania a trovy právneho zastúpenia.

5. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedla, že sa nestotožňuje s tvrdením dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ani s tvrdením dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu zatiaľ nebola riešená. Zdôraznila, že dovolateľ sa podaným dovolaním domáha, aby dovolací súd posúdil skutkovú a nie právnu otázku, a to či žalobcovi postupom žalovanej vznikla škoda vo forme ušlého zisku. V uvedenej súvislosti žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedla, že nárok žalobcu na náhradu škody vo forme ušlého zisku nie je daný. Peňažný nárok žalobcu označený ako ušlý zisk de facto predstavuje trovy exekúcie, ktoré žalobca v rozpore s dikciou § 200 Exekučného poriadku žiadal priznať od Okresného súdu Bratislava II, ktorý o zastavení exekúcie nerozhodoval. Odvolací súd správne konštatoval, že súdnemu exekútorovi vzniká nárok na odmenu a ostatné trovy exekúcie iba v rozsahu, v akom mu bola priznaná/né exekučným súdom v rozhodnutí o zastavení exekúcie. V uvedenej súvislosti žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že odvolací súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí správne ustálil, že neexistuje príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti žalovanej zablokovat' účty povinnej na základe exekučného príkazu vydaného žalobcom s údajným vznikom škody vo forme ušlého zisku na strane žalobcu. Na základe uvedených skutočností žalovaná navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 448 C.s.p. zamietol.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) dovolanie žalobcu odmietol, a to uznesením sp. zn. 5 Cdo 33/2018 zo dňa 18. júla 2018, v ktorom uviedol, že dovolateľom vymedzená právna otázka vzniku nároku súdneho exekútora na náhradu škody vo forme ušlého zisku z dôvodu porušenia povinnosti banky vykonať blokáciu bankových účtov povinnej, potom čo bol banke doručený exekučný príkaz vydaný súdnym exekútorom v rámci exekúcie uskutočňovanej prikázaním pohľadávky z účtu povinnej, nie je tou právnou otázkou, od vyriešenia ktorej v skutočnosti záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Takto vymedzená právna otázka ale súvisí s pôvodnou právnou kvalifikáciou uplatneného nároku žalobcu, keď žalobca odôvodňoval podanie žaloby ustanovením § 103 Exekučného poriadku. Podľa obsahu odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu právnou otázkou podstatnou pre rozhodnutie odvolacieho súdu bola otázka, či môže súdnemu exekútorovi vzniknúť voči banke škoda vo forme ušlého zisku ak exekučný súd, ktorý bol v zmysle

ustanovenia § 200 Exekučného poriadku v znení platnom a účinnom v čase jeho rozhodovania oprávnený a povinný pri zastavení exekúcie rozhodnúť aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie, súdnemu exekútorovi (potom, čo sa sám nároku na trovy exekúcie v písomnom podaní adresovanom exekučnému súdu v exekučnom konaní vzdal pretože viedol tento spor na OS BA II) trovy exekúcie nepriznal. Dovolateľom v dovolaní vymedzená právna otázka teda podľa názoru dovolacieho súdu nekorešpondovala s právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, na základe čoho podané dovolanie podľa § 447 písm. d) C. s. p. odmietol.

7. Dovolateľ napadol uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 33/2018 zo dňa 18. júla 2018 ústavnou sťažnosťou, o ktorej rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) nálezom sp. zn. I. ÚS 336/2019 zo dňa 9. júna 2020 tak, že základné právo žalobcu na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo predmetným uznesením najvyššieho súdu porušené. Ústavný súd uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 33/2018 zo dňa 18. júla 2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ústavný súd vytkol dovolaciemu súdu, že v podaniach dovolateľa mal solídny základ pre aplikáciu § 432 ods. 2 C. s. p. a nemusel dovolateľovi nijako pomáhať na úkor protistrany. Podľa názoru ústavného súdu nie je správne, ak sa najvyšší súd zameria len na jednu vetu, ktorú dovolateľ označí ako právnu otázku a izoluje sa od toho, ako je vymedzený dovolací dôvod. Právna otázka podľa § 421 C. s. p. a dovolací dôvod podľa § 432 C. s. p. sú spojené nádoby, preto najvyšší súd nemôže posudzovať prípustnosť dovolania striktne len na základe toho, ako dovolateľ túto prípustnosť formálne vymedzil vo svojom podaní. Ústavný súd podotkol, že aj širší variant právnej otázky je stále zmysluplný, umožňujúci prípustnosť dovolania. Zdôraznil, že dovolateľ splnil zákonné podmienky prípustnosti dovolania - dovolací dôvod/právne posúdenie veci (§ 248 a § 432 C. s. p.), keďže ústavný súd vykonal test prípustnosti dovolania a pokračoval položením nasledovných otázok súvisiacich s vecným/meritorným preskúmaním prípadu:

(a) Rozhodol niekedy najvyšší súd o tom, ako rozhodovať o náhradách škody exekútorov proti banke? Jestvuje taký judikát?

(b) Je to zmysluplná právna otázka, ktorá môže prispieť k rozvoju civilistiky?

(c) Formuloval, artikuloval dovolateľ v rámci podania zrozumiteľne a identifikovateľne túto právnu otázku?

Na uvedené otázky zodpovedal ústavný súd nasledovne: a) je negatívna odpoveď, na otázku b) a c) odpoveď pozitívna. Dovolateľ teda podľa názoru ústavného súdu splnil podmienky na to, aby najvyšší súd hmotnoprávne ustálil vec v celej šírke problému.

8. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné a rozsudok odvolacieho súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

9. Podľa § 419 C.s.p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C.s.p.

10. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia

prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 C.s.p.), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

13. Dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) oprávnená osoba, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovolaním, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 C.s.p.) žalobca napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanej priznal náhradu trov konania.

14. Vzhľadom na uvedené, posúdil dovolací súd toto dovolanie žalobcu podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že žalobca podal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom. V prípade uplatnenia tohoto dovolacieho dôvodu, je jeho riadne vymedzenie v zmysle § 432 ods. 2 C.s.p. nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania.

15. Dovolateľ v dovolaní vymedzil ako relevantnú právnu otázku, otázku vzniku nároku súdneho exekútora na náhradu škody vo forme ušlého zisku z dôvodu porušenia povinnosti (žalovanej) banky vykonať blokáciu bankového účtu/trov povinnej v exekučnom konaní, potom čo bol banke doručený Exekučný príkaz sp.zn. EX 2366/2012, vydaný dňa 1. júla 2013 dovolateľom (exekútorom) v rámci exekúcie uskutočňovanej za účelom uspokojenia pohľadávky oprávnenej DKA, s.r.o., so sídlom v Bratislave príkazom pohľadávky z účtu povinnej AHP HYDRAULIKA, a.s., so sídlom v Turčianskych Tepliciach, vedeného v banke - žalovanej.

16. Z obsahu spisu vyplýva že žalobca potom, čo žalovaná v odpore proti platobnému rozkazu poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 311/2010 a sp. zn. II. ÚS 314/2011, podľa ktorých je na podanie poddĺžnickej žaloby v zmysle § 103 Exekučného poriadku aktívne legitimovaný len oprávnený, zmenil v priebehu konania pred súdom prvej inštancie právnu kvalifikáciu uplatneného nároku z § 103 Exekučného poriadku na § 420 Občianskeho zákonníka.

17. Podľa obsahu odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu právnu otázkou podstatnou pre rozhodnutie odvolacieho súdu bola otázka, či môže súdnemu exekútorovi vzniknúť voči banke škoda, ak exekučný súd, ktorý bol v zmysle ustanovenia § 200 Exekučného poriadku v znení platnom a účinnom v čase jeho rozhodovania, oprávnený a povinný pri zastavení exekúcie rozhodnúť aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie, súdnemu exekútorovi (potom, čo sa sám nároku na trovy exekúcie v písomnom podaní z 10.09.2014 adresovanom exekučnému súdu v exekučnom konaní vzdal, pretože v čase rozhodovania exekučného súdu o trovách exekúcie, už viac ako rok si žalobou uplatňoval nárok na náhradu škody) trovy exekúcie nepriznal.

18. Ústavný súd vo svojom náleze sp. zn. I. ÚS336/2019 zo dňa 9. júna 2020 konštatoval, že najvyšší súd doposiaľ nerozhodol o tom, ako rozhodovať o náhradách škody exekútorov proti banke. Zároveň dospel k záveru, že dovolateľ svoju právnu otázku formuloval zrozumiteľne a identifikovateľne.

19. Dovolací súd za účelom prehľadnosti rekapituluje skutkový stav v danej veci: Žalobca sa žalobou domáhal voči žalovanému zaplata sumy 39 882,70 eur, ako i náhrady trov konania. Žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že ako súdny exekútor viedol exekučné konanie sp. zn. 18Er/3310/2012 oprávneného DKA, s.r.o. proti povinnému AHP Hydraulika, a.s. o vymoženie pohľadávky vo výške

470.134,20 eur, pričom ako spôsob výkonu exekúcie zvolil exekúciu prikázaním pohľadávky z účtu v banke. Žalobca v rámci svojej činnosti v prebiehajúcom exekučnom konaní doručil žalovanému príkaz na začatie exekúcie, a následne aj exekučný príkaz, žalovaný aj napriek tomu nevykonával blokáciu prostriedkov na všetkých účtoch povinného s tým, že žalovaný na účet žalobcu ako súdneho exekútora nepoukázal žiadne finančné prostriedky. Žalobca svoj nárok pôvodne dôvodil § 103 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a o exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), v znení platnom a účinnom v čase začatia exekučného konania/podania žaloby (ďalej len „EP“ alebo „Exekučný poriadok“), následne svoj nárok prekvalifikoval a domáhal sa zaplatenia vyššie uvedenej sumy voči žalovanému titulom zodpovednosti za škodu podľa § 420 ods. 1, ods. 3 Občianskeho zákonníka a požadovaním ušlého zisku. Na základe čiastočného späťvzatia žalobcu súd prvej inštancie konanie zastavil v časti o zaplatenie sumy 19 567,21 eur s príslušenstvom z dôvodu čiastočnej úhrady bankou. Súd prvej inštancie žalobcovi vyhovel a rozsudkom sp. zn. 12C/206/2013 zo dňa 15.01.2015 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 20 315,49 eur spolu s príslušenstvom. Odvolací súd však rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí argumentoval tým, že uznesením okresného súdu Martin sp. zn. 18Er/3310/2012 zo dňa 14.11.2014 bola zastavená exekúcia vedená žalobcom ako súdnym exekútorom v exekučnej veci oprávneného DKA, s.r.o. proti povinnému AHP Hydraulika, a.s. o vymoženie pohľadávky vo výške 470 134,20 eur, a zároveň žalobcovi nebola priznaná náhrada trov exekučného konania. (exekútor/žalobca si v tomto exekučnom konaní náhradu trov neuplatnil z dôvodu, že si tento nárok uplatnil práve v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava II, sp. zn. 12C/206/2013). Na základe tejto skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že ak exekučný súd v rámci rozhodnutia o zastavení exekúcie zároveň rozhodol o nepriznaní trov exekúcie súdnemu exekútorovi, je potom vylúčené, aby žalobcovi ako súdnemu exekútorovi škoda predstavujúca nenadobudnuté trovy exekútora (ušlý zisk) vznikla v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti zo strany žalovaného.

20. Podľa § 95 ods. 1 Exekučného poriadku (v znení účinnom v čase realizácie exekúcie), exekútor poverený vykonaním exekúcie

a) prikáže banke, ktorá vedie účet povinného, aby po doručení príkazu na začatie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke (ďalej len "príkaz na začatie exekúcie") zablokovala sumu vo výške pohľadávky a jej príslušenstva z účtu povinného s výnimkou plnenia za účelom uspokojenia pohľadávky oprávneného, jej príslušenstva a trov exekúcie bezhotovostným prevodom na účet určený exekútorom,

b) upovedomí o začatí exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke oprávneného a povinného a zakáže povinnému, aby po tom, keď sa mu doručí upovedomenie o začatí exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke, nakladal s prostriedkami na účte až do výšky vykonateľnej pohľadávky a jej príslušenstva s výnimkou nakladania s prostriedkami na účte len za účelom uspokojenia pohľadávky oprávneného, jej príslušenstva a trov exekúcie.

21. Podľa § 196 Exekučného poriadku, za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena a náhrady určené podľa tohto zákona o daň z pridanej hodnoty.

22. Podľa § 200 ods. 1 Exekučného poriadku, trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku.

23. Podľa § 30 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 68/2017 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, v exekučných konaniach začatých do 31. marca 2017 patrí exekútorovi odmena a náhrady podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.

24. Podľa § 2 písm. a) Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov (ďalej len „vyhláška“), súdnemu exekútorovi patrí odmena

za výkon exekučnej činnosti pri exekúcii na peňažné plnenie.

25. Podľa § 4 ods. 1 citovanej vyhlášky, základom na určenie odmeny súdneho exekútora za výkon exekučnej činnosti pri exekúcii na peňažné plnenie je výška vymoženej pohľadávky, ak ďalej nie je ustanovené inak (§ 6, § 14 až 16).

26. Podľa § 5 ods. 1 vyhlášky, odmena súdneho exekútora je 20% zo základu na jej určenie, najmenej však 33,19 eura a najviac 33 193,92 eura.

27. Podľa § 14 ods. 1 vyhlášky, ak je súdny exekútor vylúčený z vykonávania exekúcie alebo ak exekúciu súd zastaví, odmena súdneho exekútora za výkon exekučnej činnosti sa určuje paušálnou sumou za jednotlivé úkony exekučnej činnosti najmenej 33,19 eura. (Jednotlivé úkony exekučnej činnosti sú vymenované v § 15 citovanej vyhlášky).

28. Príkaz na začatie exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke obsahuje príkaz, aby banka po doručení tohto procesného úkonu exekútora zablokovala (dosiaľ ju mala odpísať) na účte povinného sumu vo výške pohľadávky a jej príslušenstva (arrestatórium). V prejednávanej veci je nesporné, že žalovaný si túto svoju povinnosť nesplnil. Spornou zostáva otázka, či v dôsledku porušenia tejto povinnosti žalovaným, žalobcovi ako súdnemu exekútorovi „ušiel zisk“ v podobe trov exekučného konania.

29. Ďalšou skutočnosťou, ktorá je nesporná, je že v predmetnom exekučnom konaní oprávneného DKA, s.r.o. proti povinnému AHP Hydraulika, a.s. o vymoženie pohľadávky vo výške 470 134,20 eur vedenom pod sp. zn. 18Er/3310/2012 došlo napokon k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že povinný svoju pohľadávku oprávnenému uhradil mimo exekúcie. Nárok na náhradu trov exekučného konania žalobcovi ako súdnemu exekútorovi priznaný súdom v exekučnom konaní nebol, a to z dôvodu, že on sám náhradu trov exekučného konania nežiadal, čo odôvodnil tým, že predmetný nárok si uplatnil v konaní prebiehajúcim pred Okresným súdom Bratislava II.

30. Úlohou dovolacieho súdu je teda dať odpoveď na otázku, akú povahu má nárok súdneho exekútora na trovy exekučného konania. Je možné domáhať sa náhrady za nevyplatené resp. nepriznané trovy exekučného konania žalobou z titulu zodpovednosti za škodu podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka?

31. Občianskoprávnymi vzťahmi sú majetkové vzťahy fyzických a právnických osôb, majetkové vzťahy medzi týmito osobami a štátom, ako aj vzťahy vyplývajúce z práva na ochranu osôb, pokiaľ tieto občianskoprávne vzťahy neupravujú iné zákony (pozri § 1 ods. 2 OZ). Tieto vzťahy sú upravené normami súkromného práva a sú založené na princípoch právnej rovnosti ich subjektov; práva a povinnosti, ktoré sú obsahom právnych vzťahov tejto povahy, vznikajúce na základe prejavov vôle vyplývajúcich z princípu autonómie vôle ich subjektov. Vzťahy, ktoré sú založené na nerovnom právnom postavení ich účastníkov a v ktorých orgány verejnej moci rozhodujú o právach a povinnostiach účastníkov na báze autoritatívnosti, sú verejnoprávne. Pre vyriešenie otázky, či daný právny vzťah je súkromnoprávny alebo verejnoprávny, je nevyhnutné predovšetkým zistiť, z ktorého právneho vzťahu sa vyvodzuje žalobou uplatnený nárok (predmet súdneho konania). Tento vzťah treba následne analyzovať a správne právne posúdiť.

32. Exekútor je v zmysle § 2 Exekučného poriadku štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí. Podľa § 3 Exekučného poriadku exekútor vykonáva exekučnú činnosť nestranne a nezávisle. Pri výkone svojej činnosti je viazaný len Ústavou SR, zákonmi, inými všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými na ich vykonanie a rozhodnutím súdu vydaným v exekučnom konaní. Z definície právneho postavenia súdneho exekútora podanej priamo Exekučným poriadkom vyplýva, že exekútor v exekučnom konaní vykonáva úlohy štátneho orgánu. Právne postavenie exekútora je ustanovené tak, že v rámci del'by verejnej (štátnej) moci sa exekútor podieľa na realizácii základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Na

súdneho exekútora vykonávajúceho exekučnú činnosť treba v zmysle uvedeného hľadiť ako na orgán, ktorému je zverený výkon verejnej (štátnej) moci v rozsahu ustanovenom zákonom, a to Exekučným poriadkom a subsidiárne Civilným sporovým poriadkom.

33. V prejednávanej veci doručil dovolateľ ako súdny exekútor žalovanej - banke, príkaz na začatie exekúcie z 30.10.2012. Dňa 03.07.2013 bol žalovanej doručený exekučný príkaz na začatie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke, pričom žalovaná blokáciu účtov nevykonala. Táto skutočnosť je nesporná a preukázaná. Následne dňa 14.11.2014 bola exekúcia zastavená na návrh oprávneného, z dôvodu že došlo k dobrovoľnej úhrade pohľadávky povinným.

34. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. II. ÚS 468/2020 zo dňa 25. februára 2021 konštatoval, že odmena exekútora, náhrada jeho hotových výdavkov a náhrada za stratu času sú trovami exekúcie, ktoré podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku uhrádza povinný. Pokiaľ ide o aktívnu legitimáciu na podanie poddĺžnickej žaloby resp. nárok exekútora domáhať sa svojej odmeny titulom ušlého zisku, ústavný súd uviedol: „Aktívne legitimovaným na podanie poddĺžnickej žaloby je výhradne oprávnený a práve preto zastáva názor, že sťažovateľ postupoval správne, keď sa svojho nároku domáhal z titulu náhrady škody. Exekútorovi vzniká nárok na odmenu, ak bolo v konaní niečo vymožené. V okolnostiach prípadu (tzn. zvolený spôsob vykonania exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu povinného v banke) je prvým a základným predpokladom úspechu zabezpečenie reálneho majetku povinného (to je kľúčovou úlohou, zodpovednosťou a „zásluhou“ exekútora) a druhým skutočnosť, že konanie dospeje do štádia vydania a doručenia exekučného príkazu banke (tu vie exekútor ovplyvniť len časť predpokladov - svoj správny úradný postup). Ak sú tieto predpoklady splnené, exekútor má legitímne očakávanie úspechu v konaní, a teda aj legitímne očakávanie prijatia svojej odmeny. Žalovaná nespochybniteľne porušila svoju zákonnú povinnosť a jedným z dôsledkov tohto protiprávneho konania je aj škoda vzniknutá exekútorovi v podobe ušlého zisku, pretože jeho očakávanie prírastku majetku bolo v danom prípade legitímne“.

35. V súvislosti so samotnou náhradou trov exekučného konania, je potrebné rozlišovať medzi situáciou, keď povinný dobrovoľne plnil ešte predtým, ako sa o nariadení exekúcie dozvedel a situáciou, keď k plneniu vymáhanej povinnosti došlo až po nariadení exekúcie, avšak stále pred núteným plnením. V prípade, ak povinný dobrovoľne plní ešte pred nariadením exekúcie, možno konštatovať, že súdny exekútor už nemá čo vymôcť a základom pre určenie jeho odmeny je nulová čiastka. V prípade, kedy dôjde k dobrovoľnému plneniu už po nariadení exekúcie, súdnemu exekútorovi logicky vzniká nárok na odmenu s tým, že v prípade zastavenia exekúcie pre dobrovoľné plnenie povinného je nutné pri odmene súdneho exekútora zohľadniť „istý stupeň dobrovoľnosti“ konania povinného, avšak činnosť a úkony exekútora nemožno ani v takomto prípade opomenúť či bagatelizovať.

36. V prejednávanej veci, ak by žalovaná banka nepochybila a vykonala by blokáciu účtov povinného, patrila súdnemu exekútorovi odmena vo výške 39 882,70 eur (20% z dlžnej sumy + DPH t.j. 94.026 eur + DPH, s obmedzením maximálnej výšky odmeny podľa § 5 ods. 1 vyhlášky, t.j. najviac 33.193,92 eur + DPH) - 19 567,21 eur (čiasťočné späťvzatie), čo predstavuje sumu 20 315,49 eur. V prípade, ak by si súdny exekútor uplatnil trovy exekúcie v exekučnom konaní, pri zastavení exekučného konania na návrh oprávneného (ako tomu bolo v tejto veci) by súd priznal exekútorovi odmenu podľa § 14 a § 15 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. v oveľa nižšej sume. Minimálne z tejto sumarizácie vyplýva, že konaním banky (opomenutím blokácie účtu povinného) bola súdnemu exekútorovi - dovolateľovi spôsobená škoda vo forme ušlého zisku.

37. Dovolací súd uzatvára, že exekútorovi vzniká nárok na náhradu škody vo forme ušlého zisku z dôvodu porušenia povinnosti banky vykonať blokáciu bankového účtu povinného v rámci výkonu exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu povinného v banke. Nemožno totiž opomenúť skutočnosť, že v prípade, ak bola exekúcia zastavená, exekútor už nemá nárok na 20% z vymoženej pohľadávky (§ 14 ods. 1 vyhlášky). Ako už bolo vyššie uvedené, súdny exekútor má, pokiaľ ide o trovy exekúcie, postavenie účastníka konania. Keďže na podanie poddĺžnickej žaloby, súdny exekútor nie je aktívne legitimovaný, odopretím možnosti domáhať sa odmeny exekútora titulom ušlého zisku, prostredníctvom

žaloby o náhradu škody, by súdny exekútor nemal rovnocenné postavenie v prípade riešenia sporov o jeho odmene v exekučnom konaní. Dalo by sa povedať, že by sa mohol dostať do tzv. područia oprávneného, pokiaľ ide o trovy, keďže v prípade zastavenia exekúcie pre dispozičný úkon oprávneného by už exekútor nemal nárok na odmenu vo výške 20% z vymoženej pohľadávky. “V exekučnom konaní je exekútor vo svojej verejnoprávnosti tiež objektom daného konania, musí sa mu podriaďovať, a ak urobí oprávnený nejaké úkony, tak to musí exekútor rešpektovať. Ak by napríklad oprávnený návrh vzal späť, tak by exekútor nemal nárok na odmenu, akú by dostal, keď by banka konala riadne“ (I. ÚS 336/2019).

38. Odvolací súd v tejto veci dospel k nesprávnemu záveru o tom, že je vylúčené, aby žalobcovi ako súdnemu exekútorovi vznikol voči žalovanej nárok na náhradu škody vo forme ušlého zisku, spôsobeného nevyplatením trov exekúcie. Mal za to, že k nevyplateniu trov exekútorovi nedošlo v dôsledku porušenia povinnosti žalovanej, ale na základe rozhodnutia, ktorým mu tieto trovy priznané neboli. S týmito závermi sa vzhľadom na vyššie uvedené úvahy nemožno stotožniť. Konaním resp. opomenutím konania (nevykonaním blokácie účtu povinného) žalovanej bola žalobcovi ako súdnemu exekútorovi spôsobená škoda vo forme ušlého zisku a bolo by nesporné porušením jeho práv, ak by mu bola odňatá možnosť domáhať sa náhrady škody v civilnom sporovom konaní.

39. Vychádzajúc z vyššie uvedených právnych záverov dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a zároveň dôvodné (§ 432 ods. 2 CSP), a teda je potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

40. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

41. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.